

ISPITNA PITANJA ZA VANREDNE UČENIKE

Predmet: Osnovi ekonomije za I, II, III i IV razred

Smer: Ekonomski tehničar i Trgovinski tehničar

Ispitivači:

Vesna Pavlović
Krstivoje Rašković

I RAZRED

1. Merkantilizam i fiziokratizam
2. Klasična i marksistička politička ekonomija
3. Savremena shvatanja političke ekonomije (neoklasična škola, kejnzijanska ekonomija, monetarizam i radikalna ekonomija)
4. Ekonomija kao društvena nauka i sistem ekonomskih nauka
5. Proizvodnja
6. Društvena proizvodnja (materijalna proizvodnja, raspodela, razmena i potrošnja)
7. Osnovni faktori proizvodnje (radna snaga, sredstva za rad i predmeti rada)
8. Tehnička i društvena strana procesa proizvodnje
9. Proizvodne snage
10. Proizvodni odnosi
11. Način proizvodnje i društveno-ekonomska formacija
12. Pojmovi koji se koriste u političkoj ekonomiji
13. Ekonomske pravilnosti
14. Ekonomski principi (produktivnost, ekonomičnost i rentabilnost)
15. Proizvodnja i ljudske potrebe
16. Karakteristike proizvodnje u savremenim uslovima
17. Društvena i tehnička podela rada
18. Značaj društvene podele rada
19. Podela rada u savremenim uslovima
20. Društveni fond rada i njegova raspodela
21. Društveni bruto proizvod i društveni proizvod
22. Faktori koji određuju obim društvenog bruto proizvoda (prirodna bogatstva, razvijenost sredstava za proizvodnju, stanovništvo, dužina radnog vremena, produktivnost rada, intenzivnost rada, društveni odnosi)
23. Pojam nacionalnog dohotka i njegova raspodela
24. Struktura društvenog bruto proizvoda i njegova raspodela
25. Potreban proizvod i višak proizvoda
26. Pojam, oblici i faze društvene reprodukcije
27. Naturalna i robna proizvodnja i uslovi njihovog nastanka
28. Roba i njena obeležja u tumačenju teorije radne vrednosti
29. Upotrebna i prometna vrednost robe i vrednost robe
30. Dvojaki karakter rada sadržan u robi
31. Rad kao suština vrednosti robe i subjektivna teorija vrednosti
32. Prost i složen rad i društveno potrebno radno vreme
33. Veličina društveno potrebnog radnog vremena
34. Istraživanje veličine vrednosti robe
35. Način izražavanja, osnovne karakteristike i veličina prometne vrednosti
36. Prost, opšti i novčani oblik izražavanja vrednosti robe
37. Novac kao mera vrednosti, kao prometno sredstvo, kao sredstvo plaćanja i kao blago
38. Svetski novac
39. Metalni, papirni i kreditni novac
40. Inflacija i deflacija

41. Paritet i devizni kurs
42. Devalvacija i revalvacija
43. Zakon vrednosti
44. Tržišna vrednost robe i faktori koji je određuju
45. Pojam tržišne cene i mehanizam njenog formiranja
46. Tržište i mehanizam ispoljavanja zakona vrednosti
47. Ponuda
48. Tražnja
49. Usklađivanje ponude i tražnje u uslovima slobodne konkurencije

II RAZRED

1. Pojam robnog proizvođača
2. Karakteristike kapitalističkog načina proizvodnje
3. Radna snaga kao roba
4. Pojam kapitala
5. Kombinovanje činilaca proizvodnje u savremenom društvu (proizvodna funkcija)
6. Proizvodnja vrednosti i njene karakteristike u robnoj privredi
7. Višak vrednosti i njegova suština
8. Pojam i nužnost akumulacije u robnoj privredi
9. Troškovi proizvodnje i cena koštanja robnog proizvođača
10. Profit kao motivacija poslovanja kapitalističkog proizvođača
11. Pojam i suština profita i profitne stope
12. Najamnina kao oblik dohotka radničke klase
13. Industrijski kapital i industrijski profit
14. Trgovački kapital i trgovački profit
15. Troškovi prometa i njihov karakter
16. Marža i rabat
17. Zajmovni kapital i kamata
18. Bankarski kapital i bankarska dobit
19. Akcijski kapital i dividenda
20. Nominalna vrednost akcije i njena prodajna cena
21. Vrste i značaj hartija od vrednosti
22. Zemljišni kapital i zemljišna renta
23. Osnovna obeležja tehničko-tehnološke revolucije
24. Koncentracija i centralizacija kapitala i proizvodnje
25. Osnovne karakteristike proizvodne i tržišne strukture savremene tržišne privrede
26. Vrste monopolskih udruženja
27. Internacionalizacija i globalizacija kapitala
28. Karakteristike planiranja u savremenoj tržišnoj privredi
29. Pojam prelaznog (tranzicionog) perioda
30. Promene u društveno-ekonomskoj strukturi savremenog društva

III RAZRED

1. Šta izučava nacionalna ekonomija?
2. Pojam privrednog razvoja
3. Društveni proizvod i nacionalni dohodak
4. Dinamika privrednog razvoja Jugoslavije
5. Osnovne karakteristike industrijskog razvoja
6. Osnovne karakteristike razvoja poljoprivrede
7. Osnovne karakteristike razvoja saobraćaja
8. Razvoj trgovine
9. Razvoj ostalih sektora privrede
10. Pojam, vrste i funkcije investicija
11. Struktura investicija
12. Ekonomska efikasnost investicija
13. Pojam i karakteristike privrednog sistema
14. Područja i komponente privrednog sistema
15. Stanovništvo i radna snaga kao faktor privrednog razvoja
16. Privredni resursi i uslovi
17. Energetski izvori i mineralna bogatstva
18. Kapital i tržište kapitala
19. Proizvodni fondovi privrede
20. Pojam ekonomske politike
21. Elementi ekonomske politike
22. Vrste ekonomske politike
23. Pojam i značaj životnog standarda
24. Životni standard u Jugoslaviji/Srbiji
25. Socijalna politika
26. Tranzicija privrede Srbije
27. Promene privredne strukture
28. Uloga spoljnog faktora u nacionalnoj privredi
29. Granski i regionalni razmeštaj industrije
30. Faktori rasta društvenog proizvoda

IV RAZRED

1. Osnovna merkantilistička shvatanja
2. Protekcionistička shvatanja spoljne trgovine
3. Teorija apsolutnih prednosti Adama Smita
4. Teorija komparativnih prednosti Davida Rikarda
5. Suština Milove teorije recipročne tražnje
6. Koje novine je uneo Olin u Rikardovu teoriju
7. Moderna teorija međunarodne trgovine
8. Intraindustrijska trgovina
9. Pojam i podela carina
10. Carinska osnovica, carinska tarifa, carinsko opterećenje, carinsko područje i carinska unija
11. Mere vancarinske zaštite
12. Platni, devizni i obračunski bilans
13. Koje transakcije se registruju u platnom bilansu
14. Neravnoteža platnog bilansa
15. Presecanje platnog bilansa
16. Prilagođavanje platnog bilansa
17. Pojam i vrste deviznih kurseva
18. Determinante deviznih kurseva
19. Devizno tržište
20. Pojam međunarodnog kretanja kapitala
21. Oblici međunarodnog kretanja kapitala
22. Međunarodno tržište kapitala
23. Međunarodni monetarni fond
24. Svetska banka
25. Međunarodno udruženje za razvoj (IDA)
26. Međunarodna finansijska korporacija (IFC)
27. Multilateralna agencija za garantovanje investicija (MIGA)
28. Struktura međunarodne razmene
29. Ujedinjene nacije (UN)
30. Svetska trgovinska organizacija (WTO)
31. Oblici institucionalizacije međunarodne trgovine (Udruživanje proizvođača; međunarodni robni sporazumi; regionalne ekonomske integracije)
32. Evropska unija (privredna snaga i trgovinska politika)
33. Poljoprivredna i monetarna politika Evropske unije
34. Evropska zona slobodne trgovine (EFTA) i Severnoamerička zona slobodne trgovine (NAFTA)
35. Integracije u svetskoj privredi zemalja u razvoju i zemalja u tranziciji
36. Transnacionalne kompanije u svetskoj privredi
37. Pojam, karakteristike, prednosti i nedostaci globalizacije svetske privrede

ИСПИТНА ПИТАЊА ОСНОВИ ЕКОНОМИЈЕ 2. РАЗРЕД – ФИНАНСИЈСКИ ТЕХНИЧАР

1. Акумулација
2. Вишак вредности
3. Фактори производње
4. Цена коштања
5. Најамнина
6. Профит
7. Екстрапрофит
8. Појам капитала
9. Радна снага као роба
10. Различити мотиви пословања робног произвођача
11. Различити својински блици и дохоци
12. Основне карактеристике капиталистичког начина производње
13. Комбиновање чинилаца производње
14. Производња вредности
15. Робни произвођач
16. Репродукција робног произвођача
17. Индустијски капитал
18. Индустијски профит
19. Трговачки капитал
20. Трговачки профит

Препоручена литература: уџбеник Основи економије , други разред економске школе, Завод за уџбенике Београд

Предметни професор: Момчило Шобић